

اقتراح برای حوزه علمیه استان تهران

حسین زحمتکش زنجانى

جشنواره پژوهشی علامه شعرانی(ره)، مولود مشروع تفکرى است که طیّ روزها، ماهها و سالهاي اخير در معاونت پژوهش حوزه علمیه تهران نهادینه شده است. معاونت پژوهش، این افتخار را دارد که با هدف تحقق جنبش نرمافزاری در نهاد حوزه علمیه، گامهاي عملي در راستاي نهادینه کردن فرهنگ پژوهش در میان اساتید، فضلا و طلاب برداشته است. بررسی کارنامه پژوهشی معاونت مذکور؛ اعم از انتشار فصلنامه علمی- تخصصی محفل، تأسیس دبیرخانه منشورات و حمایت از نشریات مدارس علمیه، برگزاری چند دوره موفق جشنواره علامه حلي(ره)، برگزاری پی در پی کلاسهاي روش تحقیق و حضور اساتید جهت آموزش پژوهش در مدارس، انتشار چندین کتاب با محوریت روش تحقیق، و اقداماتی از این دست، گواهی آشکار بر مدعای مذکور است. اکنون در طلیعه سال 1394 خورشیدی، معاونت پژوهش حوزه علمیه استان تهران، با دو رویداد جدید در عرصه پژوهش روبه‌روست: 1- جشنواره پژوهشی علامه شعرانی(ره)؛ 2- فصلنامه علمی- پژوهشی مطالعات دین.

در زمستان سال 1392 خورشیدی که این بنده، برگزاری جشنواره علامه شعرانی(ره) را برای اساتید و فضاي حوزه علمیه تهران، به معاونت پژوهش حوزه علمیه استان تهران پیشنهاد کردم و نام بزرگ‌مردی چون حضرت علامه ذوفنون و ابوالفضائل، ابوالحسن شعرانی(ره) را به عنوان نام پیشنهادی جشنواره معرفی نمودم، تصور نمی‌کردم که این جشنواره در نخستین سال حضور خود در جمع حوزویان، این چنین از سوی متصدیان امر در مرکز مدیریت حوزه علمیه استان تهران و نیز اساتید و فضاي اهل قلم حوزه، مورد استقبال قرار گیرد. بر این اساس، در همین جا و در ابتدای کلام، جا دارد که از آیت‌الله رشاد، رئیس شورای حوزه علمیه استان تهران و آیت‌الله خسروشاهی، مدیر وقت و حضرت حجت‌الاسلام و المسلمین غفوری مدیر فعلی و همچنین حجت‌الاسلام والمسلمین سماوات، معاون پژوهش حوزه علمیه استان تهران که با همراهی و همکاری بی‌دریغ خویش، در تحقق بهینه این جشنواره، به برگزارکنندگان جشنواره یاری رساندند، و همچنین از اساتید و فضايی که با ارسال اثر و هم‌فکری و هم‌یاری خود، بر رونق جشنواره افزودند، کمال تشکر و قدردانی را داشته باشم.

فلسفه برگزاری جشنواره علامه شعرانی(ره)، چیزی جز حرکت در مسیر دانش‌افزایی و تعالی پژوهشی نیست. آنچه در این مسیر، فراچنگ حوزه علمیه تهران می‌آید، شناسایی اساتید و فضاي اهل قلم حوزه علمیه است؛ کسانی که می‌توانند فروزانگر چراغ حال و آینده علمی کشور اسلامي و جامعه جهانی باشند. اساساً انتخاب نام علامه شعرانی(ره) نیز برای جشنواره، با این تفکر صورت گرفته است. علامه شعرانی(ره) که مکتب فکری تهران با نام او گره خورده است، نه تنها جامع علوم عقلی و نقلی بود، بلکه اندیشه او مکتب‌ساز شد و تأثیرات بسیاری را در سیر تأملات حکمی پس از خود بر جای گذاشت. آنچه شعرانی را شعرانی کرد، تنها مجموعه داشته‌های ذهنی او نبود؛ سیر مطالعاتی وی و حوزه درس و مکتب فکری‌اش و شاگردانی که نه فقط تعلیم، بلکه تربیت نمود، از علامه شعرانی(ره)، اندیشمندی کم‌نظیر در حوزه علوم اسلامي در عصر حاضر ساخت.

پژوهش را در تاریخ علم اسلامی، فراز و نشیب، بسیار بوده است. اکنون که میراث گرانقدر گذشتگان به ما رسیده است، این وظیفه ما در محافل حوزوی و دانشگاهی است که این بار امانت را به دور از شوائب، به دست آیندگان برسانیم. این شاید مهم‌ترین وظیفه جشنواره‌هایی از جنس جشنواره علامه شعرانی (ره) باشد. جشنواره‌های علمی چنان چه به راهبرد کلان خود در مسیر ارتقای دانش و افزایش مسائل علمی نیندیشند، عملاً ثمره‌ای در بر نداشته و جز صرف هزینه‌های بیهوده، هیچ حاصلی نخواهند داشت. بنابراین ضروری است غیر از برگزاری جشنواره، به فرهنگ سازی پژوهشی نیز در برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت، توجه ویژه شود. حوزه‌های علمی در قم، تهران و سایر شهرها اگر می‌خواهند اتفاقی در عرصه پژوهش‌های حوزوی بیفتد، باید نگاه جامع‌تری به‌لحاظ سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، به فرآیند پژوهش داشته باشند و تنها به برگزاری چندین همایش و جشنواره و... بسنده نکنند.

در پایان به عنوان دبیر علمی جشنواره، بر خود لازم می‌دانم از حمایت‌ها و زحمات بی‌دریغ معاون پژوهش حوزه علمیه استان تهران، دبیر و مسئولین اجرایی جشنواره، تشکر کنم. همچنین با احترام، نهایت سپاس را نسبت به اعضای گروه علمی جشنواره، اساتید و دوستان خویش، که عمده بار علمی جشنواره بر دوش ایشان بود، ابراز می‌دارم. بر حسب ادب و تکلیف، اسامی آن‌ها را یک به یک برمی‌شمارم: حجج اسلام دکتر محمدحسین توانایی، علی‌اکبر رضایی، مجتبی گودرزی، سید مسعود موسوی شبستری و آقایان دکتر بهزاد حمیدیه، سید علی شمسی، عبدالحمید مرادی، مسعود فهامی، یونس تسلیمی و علی‌اصغر درلیک.